

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-II-627/2022

U-II-1034/2022

Zagreb, 29. ožujka 2022.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, rješavajući o prijedlogu za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti drugog propisa s Ustavom Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i zakonom, na sjednici održanoj 29. ožujka 2022. donio je

R J E Š E N J E

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom Uredbe o uslužnim područjima ("Narodne novine" broj 147/21.) u cijelosti.

II. Na temelju članka 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o suglasnosti s Ustavom i zakonom osporene Uredbe o uslužnim područjima ("Narodne novine" broj 147/21.) iz točke I. izreke ovog rješenja privremeno se obustavlja izvršenje svih općih i pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na temelju Uredbe o uslužnim područjima ("Narodne novine" broj 147/21.).

III. Ovo rješenje objavit će se u "Narodnim novinama".

O b r a z l o Ź e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Vlada Republike Hrvatske na temelju članka 7. stavka 6. i članka 88. stavka 1. Zakona o vodnim uslugama ("Narodne novine" broj 66/19.; u daljnjem tekstu: ZoVU:66/19) na sjednici održanoj 30. prosinca 2021. donijela je Uredbu o uslužnim područjima koja je objavljena u "Narodnim novinama" broj 147 od 31. prosinca 2021. (u daljnjem tekstu: Uredba). Uredba je stupila na snagu 8. siječnja 2022.

2. Predlagatelj Liburnijske vode d. o. o., Ičići, zastupan po direktoru Ervinu Mraku, kojeg zastupa Ivora Hrunčev, podnio je 2. veljače 2022. prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom članka 27. Uredbe (predmet broj: U-II-627/2022).

Predlagatelj Grad Ivanec, koji zastupa gradonačelnik Milorad Batinić, kojeg zastupa Ivana Moravec, odvjetnica u Varaždinu, podnio je 22. veljače 2022. prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom članka 4. Uredbe i Uredbe u cijelosti (predmet broj: U-II-1034/2022).

2.1. Predlagatelji predlažu Ustavnom sudu da do donošenja konačne odluke o predmetnim prijedlozima, na temelju članka 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 42/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) donese privremenu mjeru kojom obustavlja izvršenje pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju na osnovi Uredbe jer bi njihovim izvršenjem mogle nastupiti teške i nepopravljive posljedice.

3. Na temelju članka 42. Ustavnog zakona, Ustavni sud uz dopis broj: U-II-627/2022 od 14. veljače 2022. i dopis broj: U-II-1034/2022 od 24. veljače 2022. dostavio je prijedloge predlagatelja Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) radi očitovanja i Vladi na znanje. Ustavni sud napominje da do dana donošenja ovog rješenja nije zaprimio očitovanje Ministarstva ili Vlade.

II. OSPORENE (I DRUGE RELEVANTNE) ODREDBE UREDBE i ZoVU-a:66/19

4. Osporeni (i drugi relevantni) članci Uredbe glase:

"Članak 1.

Ovom se Uredbom uspostavljaju uslužna područja, određuju njihove granice i društvo preuzimatelj."

"Članak 4.

- (1) Uslužno područje 2 obuhvaća sve gradove i općine u Varaždinskoj županiji.
- (2) Društvo preuzimatelj na uslužnom području 2 je Varkom d.d., Varaždin."

"Članak 27.

- (1) Uslužno područje 25 obuhvaća gradove Bakar, Čabar, Delnice, Kastav, Kraljevica, Opatija, Rijeka i Vrbovsko te općine Brod Moravice, Čavle, Fužine, Jelenje, Klana, Kostrena, Lokve, Lovran, Matulji, Mošćenička Draga, Mrkopalj, Ravna Gora, Skrad i Viškovo u Primorsko-goranskoj županiji.
- (2) Društvo preuzimatelj na uslužnom području 25 je KD vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka."

4.1. Relevantni članci ZoVU-a:66/19 glase:

"Opći interes i javna služba

Članak 4.

- (1) Vodne usluge su djelatnosti od općeg interesa i obavljaju se kao javna služba.
- (2) Vodne usluge su od interesa za sve jedinice lokalne samouprave na uslužnom području (međukomunalne djelatnosti) i za Republiku Hrvatsku.
- (3) Jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati pružanje vodnih usluga na uslužnom području suosnivanjem javnih isporučitelja vodnih usluga, ostvarivanjem članskih odnosno dioničarskih prava i obveza u javnim isporučiteljima vodnih usluga i na drugi način u skladu s ovim Zakonom i posebnim zakonima.

(4) Članska odnosno dioničarska prava u javnim isporučiteljima vodnih usluga ostvaruju se u korist građana i pravnih osoba koji koriste vodne usluge. Vlasnička prava nad komunalnim vodnim građevinama ostvaruju se u korist građana i pravnih osoba koji koriste vodne usluge."

"Članak 7.

(...)

(2) Uslužno područje uspostavlja se na postojećim vodoopskrbnim područjima na kojim se isporučuje voda za ljudsku potrošnju od najmanje dva milijuna kubnih metara godišnje s mogućim odstupanjem od -10 %.

(...)

(6) Vlada Republike Hrvatske uredbom o uslužnim područjima uspostavlja uslužna područja i određuje njihove granice. Ova uredba donosi se nakon savjetovanja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim isporučiteljima vodnih usluga.

(...)"

"Dopušteni predmet poslovanja (registrirane djelatnosti)

Članak 13.

(1) Javni isporučitelj vodnih usluga ne može obavljati druge djelatnosti, osim vodnih usluga.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, javni isporučitelj vodnih usluga može obavljati i dodatne djelatnosti:

- uzorkovanja i ispitivanja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju za vlastite potrebe

- iz članaka 14. i 15. ovoga Zakona

- izvođenja priključaka na komunalne vodne građevine sukladno člancima 55. i 56. ovoga Zakona za korisnike vodnih usluga na svom uslužnom području

- ovjeravanja i pripreme vodomjera za ovjeravanje za korisnike vodnih usluga na svom uslužnom području

- posebne isporuke vode iz članaka 47. do 50., 52. i 53. ovoga Zakona

- proizvodnje energije u procesu obavljanja djelatnosti vodnih usluga, uključujući i prodaju, u skladu s posebnim propisima o energiji

- isporuke vode pročišćene na uređaju za pročišćavanje otpadnih voda u svrhu ponovnog korištenja, uključujući i prodaju

- gospodarenja otpadnim muljem nastalim u procesu pročišćavanja otpadnih voda

- gospodarenja građevnim i drugim neopasnim otpadom koji nastaje u pogonu i održavanju komunalnih vodnih građevina, ako ispunjava uvjete iz posebnih propisa i

- upravljanja projektom gradnje kada je javni isporučitelj vodnih usluga investitor projekta.

(...)

Upravljanje u djelatnosti urbane oborinske odvodnje

Članak 14.

(1) Jedinica lokalne samouprave ovlaštena je izravno prenijeti poslove upravljanja projektom gradnje građevina urbane oborinske odvodnje na javnog isporučitelja vodnih usluga i uz njegov pristanak ako on ispunjava uvjete propisane propisima o poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji.

(2) Prijenos iz stavka 1. ovoga članka može obuhvatiti i poslove upravljanja izgrađenim građevinama urbane oborinske odvodnje ili samo poslove neposrednog održavanja građevina urbane oborinske odvodnje.

(3) Javni isporučitelj vodnih usluga ne može prihvatiti prijenos iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ako za te poslove nisu osigurana sredstva u proračunu jedinice lokalne samouprave.

(4) O prijenosu iz stavka 1. ovoga članka sklapa se ugovor, najkraće na četiri godine, koji sadržava i plan građenja i održavanja tih građevina te sredstva za financiranje radova.

(5) Javni isporučitelj vodnih usluga odgovara za štetu trećim osobama ako ugovoreni radovi za koje su osigurana sredstva u proračunu jedinice lokalne samouprave nisu izvedeni ili ako postoje bitni nedostaci u izvedenim radovima. U svim drugim slučajevima odgovornost ima jedinica lokalne samouprave.

Upravljanje u djelatnosti navodnjavanja

Članak 15.

(1) Jedinica područne (regionalne) samouprave ovlaštena je izravno prenijeti poslove upravljanja projektom gradnje građevina za navodnjavanje i na javnog isporučitelja vodnih usluga i uz njegov pristanak ako on ispunjava posebne uvjete propisane propisima o poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji.

(2) Prijenos iz stavka 1. ovoga članka može obuhvatiti i poslove upravljanja izgrađenim građevinama za navodnjavanje ili samo poslove neposrednog održavanja građevina za navodnjavanje. Ako se prenose poslovi upravljanja izgrađenim građevinama za navodnjavanje ili poslovi neposrednog održavanja građevine, javni isporučitelj vodnih usluga mora ispunjavati i posebne uvjete iz zakona kojim se uređuju vode.

(3) Javni isporučitelj vodnih usluga ne može prihvatiti prijenos iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ako za te poslove nisu osigurana sredstva u proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave.

(4) O prijenosu iz stavka 1. ovoga članka sklapa se ugovor, najkraće na četiri godine, koji sadržava i plan građenja i održavanja tih građevina te sredstva za financiranje radova.

(5) Javni isporučitelj vodnih usluga odgovara za štetu trećim osobama ako ugovoreni radovi za koje su osigurana sredstva u proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave nisu izvedeni ili ako postoje bitni nedostaci u izvedenim radovima. U svim drugim slučajevima odgovornost ima jedinica područne (regionalne) samouprave."

"2. Ustrojavanje jedinstvenog isporučitelja vodnih usluga

Pripajanje društava kapitala

Članak 88.

(1) Svi postojeći javni isporučitelji vodnih usluga na uslužnom području dužni su se pripojiti javnom isporučitelju vodnih usluga koji je društvo kapitala, a koje je određeno uredbom iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona kao društvo preuzimatelj, a društvo preuzimatelj je dužno prihvatiti pripajanje, u roku od šest mjeseci od dana od stupanja na snagu uredbe iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona.

(2) Kao društvo preuzimatelj odredit će se javni isporučitelj vodnih usluga koji je na uslužnom području imao najveći ukupni prihod po osnovi cijene vodnih usluga, cijene isporuke vode drugom isporučitelju vodnih usluga i naknade za razvoj u tri godine koje prethode godini stupanja na snagu uredbe iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona ili javni isporučitelj vodnih usluga koji je na uslužnom području u posljednje tri godine koje prethode godini stupanja na snagu uredbe iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona isporučio najveću količinu vode za ljudsku potrošnju korisnicima vodnih usluga i drugim isporučiteljima vodnih usluga (u daljnjem tekstu: primarno društvo preuzimatelj), a ako se započeto pripajanje primarnom društvu preuzimatelju ocijeni neizglednim u rokovima propisanim uredbom iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona, pripajanje će se provesti prema drugom javnom isporučitelju vodnih usluga (u daljnjem tekstu: supsidijarno društvo preuzimatelj) koji se određuje uredbom iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona.

(...)

Prijenos komunalnih vodnih građevina društvu preuzimatelju
Članak 89.

(1) Jedinice lokalne samouprave koje su izravni vlasnici komunalnih vodnih građevina i zemljišta pod njima, a nisu do stupanja na snagu uredbe iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona postupile po odredbi članka 146. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama ('Narodne novine', br. 56/13.) dužne su ih prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu uredbe iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona, bez naknade ili dio bez naknade, a dio kao ulog u temeljni kapital.

(...)

(3) Središnja tijela državne uprave koja su do stupanja na snagu ovoga Zakona, kao investitori ili suinvestitori, na temelju propisa o regionalnom razvoju ili drugih posebnih propisa gradila komunalne vodne građevine, dužna su ih prenijeti bez naknade u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu uredbe iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona.

(4) Pravne osobe koje nisu isporučitelji vodnih usluga, osnivači kojih su jedinice lokalne samouprave, a koje su vlasnici komunalnih vodnih građevina dužne su ih prenijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona svojim osnivačima, a osnivači su ih dužni u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu uredbe iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona prenijeti, bez naknade, u vlasništvo društva preuzimatelja.

(5) Ne izvrše li se prijenosi iz stavaka 1., 3 i 4. ovoga članka, Ministarstvo donosi rješenje o prijenosu korištenja komunalnih vodnih građevina na društvo preuzimatelja, uključujući i poslovne prostore koji sadrže upravljačko-nadzornu opremu.

(...)"

III. PRIGOVORI PREDLAGATELJA

5. Predlagatelj u predmetu broj: U-II-627/2022 navodi da će donošenjem Uredbe profitirati upravo privatni interesi "budući je tzv. 'okrupnjavanje' radi dostizanja tzv. 'priuštvosti' cijene vodnih usluga mit kojega se stalno nastoji plasirati kao rezultat direktiva Europske unije što naprosto nije slučaj."

Smatra da Uredba nije u suglasnosti s člankom 52. stavkom 2. Ustava i s člankom 7. stavkom 2. ZoVU-a:66/19. Naime, predlagatelj tvrdi da godišnje isporučuje 2,2 milijuna m³ vode, slijedom čega udovoljava kriterijima iz članka 7. stavka 2. ZoVU-a:66/19 za uspostavu uslužnog područja. Navodi da ostvaruje optimalno poslovanje s aspekta pokrivenosti sustava vodoopskrbom (cca 99,1 %) i odvodnjom (cca 70 % na području Liburnijske rivijere) te su vodni gubici daleko ispod državnog prosjeka. Ističe da je u postupku realizacije projekta/investicije - Aglomeracija Liburnijska rivijera, pa da bi pripajanjem društvu preuzimatelju koji je određen člankom 27. Uredbe taj projekt ostao upitan, odnosno neizvediv jer bi nakon pripajanja predlagatelja društvu preuzimatelju bilo potrebno izraditi novu studijsku dokumentaciju, osigurati financijska sredstva za izradu studijske dokumentacije od cca 1.000.000,00 kuna i ponovo ishoditi odobrenja svih općinskih i gradskih vijeća te ponoviti postupak odobrenja novog projekta.

Ističe da ne postoje nikakve ni objektivne ni zakonske zapreke da predlagatelj nastavi samostalno poslovati kao javni isporučitelj vodnih usluga, te da bi svaki pokušaj pripajanja bio upitan s aspekta učinkovitosti i produktivnosti poslovanja budućeg javnog isporučitelja vodnih usluga.

5.1. Stoga predlagatelj u predmetu broj: U-II-627/2022 predlaže da Ustavni sud pokrene postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporene Uredbe. Predlagatelj je predložio, na temelju članka 45. Ustavnog zakona, i donošenje rješenja o privremenoj obustavi izvršenja pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na osnovi Uredbe.

6. Predlagatelj u predmetu broj: U-II-1034/2022 osporava formalnu suglasnost Uredbe navodeći da je u postupku njezinog donošenja javno objavljen njezin nacrt u kojem nije naveden postojeći javni isporučitelj vodnih usluga IVKOM - VODE d. o. o., Ivanec., koji je ujedno i jedini (do danas) isporučitelj za uslužno područje 3 (koje je prema Uredbi postalo dio uslužnog područja 2 na kojem je društvo preuzimatelj Varkom d. d.).

Ističe da su svi prigovori i primjedbe predlagatelja i ostalih zainteresiranih subjekata dostavljeni na vrijeme u postupku javnog savjetovanja (javno objavljenog na stranicama e-savjetovanja), te da nakon toga nikakvo izvješće o provedenom javnom savjetovanju nije objavljeno sve do dana objave Uredbe 31. prosinca 2021., odnosno da su izvješća s javnog savjetovanja objavljena tek nakon što je Uredba stupila na snagu. Stoga ističe da predlagatelj, kao stranka na koju se predmetna Uredba odnosi, a uz njega i svi ostali sudionici javnog savjetovanja koje je prethodilo donošenju Uredbe nisu imali mogućnost vidjeti primjedbe i prigovore drugih sudionika javnog savjetovanja i nisu imali mogućnost vidjeti odgovore na svoje primjedbe i prigovore sve do stupanja na snagu Uredbe u čijem su donošenju (pokušali) sudjelovati. Zbog navedenog smatra da su opisanim postupanjem povrijeđene sve zakonske odredbe koje reguliraju postupak donošenja ovakve vrste propisa, konkretno odredbe Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata ("Narodne novine" broj 140/09.).

Konačno, smatra da je opisani način donošenja Uredbe protivan i članku 7. stavku 6. ZoVU-a:66/19 kojim je propisano da se Uredba donosi nakon savjetovanja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim isporučiteljima vodnih usluga, pri čemu predlagatelj ističe da se podrazumijeva demokratsko, javno, transparentno, zakonom propisano savjetovanje, a ne puko zadovoljavanje forme.

6.1. Navodi da se kod društva preuzimatelja Varkom d. d. određenog člankom 4. Uredbe kao jedinstvenog preuzimatelja uslužnog područja 2 i 3 (člankom 4. Uredbe integriranog u uslužno područje 2) nisu primjenjivali kriteriji propisani člankom 13. stavkom 1. ZoVU-a:66/19 kojim je određeno da se javni isporučitelji vodnih usluga ne mogu baviti drugim djelatnostima osim vodnim uslugama, uz izuzetke propisane člankom 13. stavkom 2. ZoVU-a:66/19. Navodi da je društvo Varkom d. d. aktivna ugovorna strana i parnična stranka pred sudovima radi ispunjenja ugovora "radi isporuke baliranog komunalnog otpada" i "ugovora o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada" te je u vrijeme donošenja Uredbe aktivno provodilo postupak javne nabave za obradu (zbrinjavanje/oporabu) miješanog komunalnog otpada što predstavlja djelatnost koja je zakonom zabranjena javnom isporučitelju vodnih usluga.

6.2. Stoga predlagatelj smatra da članak 4. Uredbe i Uredba u cijelosti nije u suglasnosti s člancima 5., 14. stavkom 2. i 129.a Ustava i s člankom 4. stavkom 2., člankom 5. i člankom 7. stavkom 6. ZoVU-a:66/19, pa predlaže da Ustavni sud

pokrene postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporene Uredbe u cijelosti, a podredno članka 4. Uredbe te da donese, na temelju članka 45. Ustavnog zakona, rješenje o privremenoj obustavi izvršenja pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na osnovi Uredbe.

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

7. Uredbom se uspostavljaju uslužna područja, određuju njihove granice i društvo preuzimatelj (članak 1. Uredbe). Uredba je stupila na snagu 8. siječnja 2022. te su se, u skladu s člankom 88. stavkom 1. ZoVU-a:66/19, svi postojeći javni isporučitelji vodnih usluga na uslužnom području dužni pripojiti javnom isporučitelju vodnih usluga koji je društvo kapitala, a koje je određeno Uredbom kao društvo preuzimatelj, a društvo preuzimatelj je dužno prihvatiti pripajanje u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu Uredbe. Dakle, javni isporučitelji vodnih usluga dužni su se pripojiti društvu preuzimatelju, a društvo preuzimatelj je dužno prihvatiti pripajanje najkasnije do 8. srpnja 2022. (šest mjeseci od dana stupanja na snagu Uredbe).

Nadalje, prijenos komunalnih vodnih građevina s jedinica lokalne samouprave, središnjih tijela državne uprave i pravnih osoba koje nisu isporučitelji vodnih usluga, osnivači kojih su jedinice lokalne samouprave, propisan člankom 89. stavcima 1., 3. i 4. ZoVU-a:66/19, treba se izvršiti u roku od devedeset (90) dana od dana stupanja na snagu Uredbe, odnosno do 8. travnja 2022.

8. Iz argumenata koje navode predlagatelji, a koji su izneseni u prethodnim točkama, proizlazi da je Uredba formalno nesuglasna s Ustavom jer u postupku donošenja Uredbe nije objavljeno izvješće o provedenom javnom savjetovanju do dana objave Uredbe 31. prosinca 2021. Isto tako, iz prigovora predlagatelja proizlazi da Uredba nije u suglasnosti s člankom 7. stavkom 6. ZoVU-a:66/19 kojim je propisano da Vlada donosi Uredbu nakon savjetovanja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim isporučiteljima vodnih usluga.

8.1. Nadalje, iz prigovora predlagatelja proizlazi da Uredba nije u suglasnosti s člankom 7. stavkom 2. ZoVU:66/19 kojim je propisano da se uslužno područje uspostavlja na postojećim vodoopskrbnim područjima na kojim se isporučuje voda za ljudsku potrošnju od najmanje dva milijuna kubnih metara godišnje s mogućim odstupanjem od -10 %. Iz prigovora predlagatelja u predmetu broj: U-II-627/2022 proizlazi da predlagatelj zadovoljava kriterije iz tog članka, te da ne postoje nikakve ni objektivne ni zakonske zapreke da predlagatelj nastavi samostalno poslovati kao javni isporučitelj vodnih usluga, a da bi svaki pokušaj pripajanja bio upitan s aspekta učinkovitosti i produktivnosti poslovanja budućeg javnog isporučitelja vodnih usluga.

8.2. Isto tako, predlagatelj u predmetu broj: U-II-1034/2022 ističe da Uredbom nisu poštovani zakonski kriteriji iz članka 13. stavaka 1. i 2. ZoVU-a:66/19 (kojim je određeno da se javni isporučitelji vodnih usluga ne mogu baviti drugim djelatnostima osim vodnim uslugama) jer tvrdi da društvo preuzimatelj određen člankom 4. Uredbe obavlja djelatnost koja je zakonom zabranjena javnom isporučitelju vodnih usluga.

9. Ustavni sud ističe da je ZoVU-om:66/19 uređen institucionalni okvir obavljanja djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje, a primarni legitiman cilj koji se ZoVU-

om:66/19 želi postići je osiguranje priuštivosti cijene vode stanovnicima i poslovnim korisnicima te kvantitativna i kvalitativna dostupnost vode i usluga odvodnje.

U tom smislu navodi se da je člankom 4. stavcima 1. i 2. ZoVU-a:66/19 propisano da su vodne usluge djelatnosti od općeg interesa i obavljaju se kao javna služba te su od interesa za sve jedinice lokalne samouprave na uslužnom području i za Republiku Hrvatsku.

9.1. Tvrdnje predlagatelja izazivaju sumnju u to da se uspostavljanjem uslužnih područja i određivanjem društava preuzimatelja na način kako je to određeno Uredbom - neće postići legitiman cilj ZoVU-a:66/19 - a to je osiguranje priuštivosti cijene vode stanovnicima i poslovnim korisnicima te kvantitativna i kvalitativna dostupnost vode i usluga odvodnje.

S obzirom na složenost materije koju uređuje ZoVU:66/19, a samim time i složenost Uredbe koja je donesena na temelju članka 7. stavka 6. i članka 88. stavka 1. ZoVU-a:66/19 i argumente kojima predlagatelji obrazlažu svoje tvrdnje o nesuglasnosti Uredbe s Ustavom i ZoVU-om:66/19, Ustavni sud ocjenjuje kako je riječ o složenoj problematici koja zahtijeva određeno vrijeme za njihovo razmatranje i ocjenu Ustavnog suda o suglasnosti osporene Uredbe s Ustavom i zakonom.

Isto tako, Ustavni sud ponavlja da su prijedlozi predlagatelja dostavljeni Ministarstvu na očitovanje, a Ministarstvo do trenutka donošenja ovog rješenja Ustavnom sudu nije dostavilo očitovanje (vidi t. 3. obrazloženja).

9.2. Slijedom svega navedenog, stajalište je Ustavnog suda da bi primjena osporene Uredbe mogla dovesti do teških i nepopravljivih posljedica na sustav opskrbe vodom ako bi se pokazali osnovanim navodi predlagatelja:

1. da prije donošenja Uredbe Vlada nije provela savjetovanja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim isporučiteljima vodnih usluga u skladu s člankom 7. stavkom 6. ZoVU-a:66/19,

2. da pri uspostavljanju uslužnih područja određenih Uredbom nisu poštovani zakonski kriteriji iz članka 7. stavka 2. ZoVU-a:66/19 i

3. da određivanjem društva preuzimatelja nisu poštovani zakonski kriteriji iz članka 13. stavaka 1. i 2. ZoVU-a:66/19.

Pritom Ustavni sud ponavlja da se prijenos komunalnih vodnih građevina s jedinica lokalne samouprave, središnjih tijela državne uprave i pravnih osoba koje nisu isporučitelji vodnih usluga, osnivači kojih su jedinice lokalne samouprave propisan člankom 89. stavcima 1., 3. i 4. ZoVU-a:66/19, treba izvršiti u roku od devedeset (90) dana od dana stupanja na snagu Uredbe, odnosno do 8. travnja 2022.

Nadalje se ističe da su Ustavnom sudu podneseni prijedlozi više predlagatelja (do sada njih ukupno 17) za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 88. stavaka 3. i 6., 89. i 100. ZoVU-a:66/19 i ti se predmeti pred Ustavnim sudom vode pod brojem U-I-7217/2021 i dr.

10. Ustavni sud prihvaća da razlozi zbog kojih su predlagatelji predložili pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom Uredbe otvaraju pitanje formalne suglasnosti Uredbe s Ustavom i zakonom, pitanje kriterija prema kojima su uspostavljena uslužna područja i određene njihove granice i kriterija kojima su određena društva preuzimatelji, što podrazumijeva posebno ispitivanje navedenog problema u skladu s ustavnim vrednotama i zakonskim odredbama koje reguliraju navedeno područje.

Slijedom navedenog, doneseno je rješenje kao u točki I. izreke.

11. Člankom 45. Ustavnog zakona propisano je:

"Članak 45.

Ustavni sud može, do donošenja konačne odluke, privremeno obustaviti izvršenje pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju na osnovi zakona ili drugog propisa, čija se suglasnost s Ustavom, odnosno zakonom ocjenjuje, ako bi njihovim izvršenjem mogle nastupiti teške i nepopravljive posljedice."

Polazeći od razloga koji su izneseni u odnosu na štetne posljedice koje može prouzročiti primjena Uredbe, a imajući u vidu i rok određen člankom 89. stavcima 1., 3. i 4. ZoVU-a:66/19 (8. travnja 2022.) u kojem se treba izvršiti prijenos komunalnih vodnih građevina, Ustavni sud vodeći se načelom pravne sigurnosti i objektivnog pravnog poretka ocijenio je potrebnim privremeno obustaviti izvršenje svih općih i pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na temelju Uredbe do donošenja odluke o njezinoj suglasnosti s Ustavom i zakonom.

Ovo rješenje ne prejudicira konačnu ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom osporenih članaka Uredbe i Uredbe u cjelini.

Slijedom navedenog, doneseno je rješenje kao u točki II. izreke.

12. Objava rješenja (točka III. izreke) temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

PREDSJEDNIK
dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.